

[Industriministeren]

pensation er nødvendig, og undlade dispensationer i alle andre tilfælde.

Jeg skal igen, fordi flere har understreget det stramme, sige, at jeg erkender, at hvis en lovgivning af denne art virkede i lang tid, så ville der opstå nogle utilsigtede forvridninger. Jeg tror, at også erhvervslivet vil kunne leve med denne lovgivning, vidende, at den reelt har en varighed på 7 handelsuger. Det har jeg da også glædet mig over at konstatere at adskillige har bekræftet.

Hr. Steffensen antydede, at man måske skulle lave en forlængelse af loven. Det har jeg derved indirekte svaret på. Det tror jeg ikke man skal. Jeg tror, man skal erstatte denne lovgivning med en stram prislovgivning, men ikke af samme indhold.

I øvrigt kan jeg vist nøjes med at takke for en overordentlig positiv modtagelse af dette lovforslag og håbe på en tilsvarende positiv og hurtig udvalgsbehandling.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg vil gerne takke industriministeren, fordi han orienterede den socialdemokratiske ordfører om, hvad der står i lovforslagets § 5. Så fik vi altså afklaret, at det ikke er en total prisstoplov. Det er jeg meget tilfreds med. Da ministeren ikke gik dybere ind i det, må jeg tage det som en tilkendegivelse af, at jeg har ret, at det overhovedet ikke er en prisstoplov, men kun noget psykologisk.

Jeg skal sluttelig kun bemærke over for ministeren, at det er meget farligt, hvis socialdemokratiet tror, at alt det, man vil, er rigtigt, hvis blot nogle flere partier vil det. Det er altså ikke en garanti for, at det er rigtigt. Jeg kan henvise til resultatet af en hel række forlig, der har været her op igennem årene. De har bragt Danmark ud i en situation, som af førende regeringsmedlemmer og af tidligere finansminister hr. Heinesen er blevet betegnet som meget alvorlig for Danmark. De partier, som ministeren nu er så glad for er positive over for dette her, har bragt Danmark ud i noget, som hr. Heinesen og statsministeren m. fl. har sagt er en meget alvorlig situation for Danmark.

Mette Madsen (V):

Det glæder mig, at industriministerens udformning af reglerne om fiskeriauktioner svarer fuldstændig til de retningslinjer, ven-

stre fremførte under valgkampen. Jeg takker ministeren for et meget klart svar, som jeg går ud fra at alle folketingsmedlemmerne fra Frederikshavnkredsen vil være interesseret i så hurtigt som muligt at viderebringe til det berørte erhverv.

Kjelgaard (KF):

Jeg vil gerne gøre industriministeren opmærksom på, at jeg ikke har devalueret noget af det, vi tidligere har sagt. Jeg har i lovforslaget påpeget en række skævheder, som vi gerne vil have rettet. Jeg synes stadig væk, det er urimeligt, når lovforslaget taler om et stop for priser og den slags ting, at der i realiteten er tale om en reduktion af erhvervslivets indtægter. Det finder jeg ikke særlig erhvervsvenligt. Det er det, jeg har påpeget.

Jeg fik ikke noget svar på det spørgsmål, jeg direkte stillede ministeren, nemlig om regeringen vil garantere erhvervslivet, at man ikke i den periode, loven er gældende, agter at devaluere eller justere den danske krone inden for EMS-samarbejdet.

Industriministeren (Erling Jensen):

Det undrer mig, hvis det slet ikke er indgået i hele dagens debat, men vi skal tage det spørgsmål op specielt i forbindelse med en prislovgivning, men hvis hr. Kjelgaard ønsker det, skal jeg gerne bekræfte, at regeringen har ikke sådanne planer, som hr. Kjelgaard åbenbart skyder os i skoene.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

36) Første behandling af:

Forslag til lov om midlertidig begrænsning i forsikringsselskabers og pensionskassers anbringelse af midler.

(Lovforslag nr. L 8. Fremsat 6/11 79).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Svend Andersen (S):

Efter at der nu er behandlet lovforslag om stop for priser, huslejer, honorarer m. v. samt stop for lønstigninger, så er det også rimeligt at sætte et stop for adgangen til den forbrugsudvidelse, der finder sted ved lånoptagelser, uden at der fra samfundets side er knyttet særlige krav til lånenes anvendelse. Her tænker jeg på sådanne lån, som foregår i en stigende grad fra forsikringsselskaber og pensionskasser. Det er socialdemokratiets opfattelse, at det er en udlånsvirksomhed, der må begrænses. Vi har for 1979 kunnet se, at der regnes med et samlet udlån på op imod 5 mia kr., hvilket svarer til en fordobling i forhold til året forud. Af disse beløb går langt den overvejende del som lån til private, bl. a. som medlemslån. Det er gennem denne udlånsvirksomhed, man på grundlag af inflationsevinster i fast ejendom skaber sig et øget privatforbrug. Det ønsker vi stoppet. Det er et stop, som vi mener er helt rimeligt, når det ses i sammenhæng med, at der nu sættes stop for stigninger i arbejdsindtægter.

Ved et stop for disse former for lån vil forsikringsselskaber og pensionskasser kunne få flere midler til rådighed for opkøb af obligationer, hvilket vil være til gavn for bolig- og erhvervsbyggeriets finansiering.

Det fremgår af lovforslaget, at ændringerne er midlertidige. Men denne begrænsning af forsikringsselskabers og pensionskassers virksomhed vil samtidig kunne være et godt udgangspunkt for en mere langvarig ordning, hvor vi ønsker en bedre styring af kapitalmarkedet, som medfører en styrkelse af den organiserede og den formålsbestemte udlånsvirksomhed, som foregår gennem realkreditinstitutterne og gennem banker og sparekasser.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til et hurtigt og grundigt udvalgsarbejde.

Fogh Rasmussen (V):

Det lovforslag, vi her behandler, skal ses i sammenhæng med lovforslag nr. L 5 om midlertidig begrænsning i adgangen til tinglysning af visse pantebreve i fast ejendom. Begge lovforslag har jo angiveligt det sigte at virke forbrugsbegrænsende, og venstre er da enig i, at der er behov for en dæmpning af væksten i forbruget. Vi vil heller ikke afvise, at der er ydet visse såkaldte forbrugslån fra forsikringsselskaber og måske navnlig pensionskasser. De seneste tal tyder dog på, at denne långivning er for nedadgående. Men dette lovforslag går jo i virkeligheden langt, langt videre. Her er der tale om et absolut stop for forsikringsselskabers og pensionskassers långivning mod pant i fast ejendom. Det forekommer mig, at man for at være sikker på at ramme forbrugslånene også rammer mange andre låneformål. Eksempelvis går en betydelig del af forsikringsselskabers og pensionskassers långivning jo til erhvervslivet. Også lån til nybyggeri og ejerskifte ydes af forsikringsselskaber og pensionskasser, og nu bliver den långivning altså standset.

Hvis ikke der lempes i adgangen til realkreditbelåning, så opstår der et hul i finansieringssystemet, og det vil få i hvert fald to virkninger. For det første vil netop den bedst oplyste del af det uorganiserede pantebrevsmarked blive udelukket, med den virkning at pantebrevsmarkedet i virkeligheden bliver endnu mere uigenkendsommeligt, end det hidtil har været. Jeg synes, det er tankevækkende, at det netop er en socialdemokratisk regering, der fremsætter et sådant forslag.

Den anden virkning er, at netop af samme grund vil pantebrevskurserne falde med rentestigninger til følge og de skadevirkninger, det får for både erhvervslivet og nybyggeriet. Det interessante er derfor, om regeringen samtidig har overvejelser om at lempe adgangen til realkreditbelåning. Det er da et spørgsmål, jeg kunne stille til boligministeren, som er til stede i salen: har regeringen planer om at lempe adgangen til realkreditbelåning, samtidig med at man nu lægger en begrænsning på forsikringsselskabers og pensionskassers kapitalanbringelse?

Vi mener, at regeringen burde have afventet virkningen af forårets aftale mellem Nationalbanken og forsikringsselskaber og pensi-

[Fogh Rasmussen]

onskasser om fælles regler om udlån mod pant i ejerboliger. Ifølge den aftale skal selskaberne og pensionskasserne bestræbe sig på, at lånene fortrinsvis ydes til finansiering af netop byggeri og ejerskifte. Det blev altså dér klart præciseret, at der ikke kan ydes forbrugslån. Mig bekendt har selskaberne og pensionskasserne overholdt den aftale, hvad også de seneste tal tyder på. Derfor forekommer det ubegrundet med et nyt indgreb på nuværende tidspunkt, når det tilmed har de skadelige bivirkninger, som jeg har været inde på.

Hvad mener ministeren i øvrigt, når det i bemærkningerne siges, at lovforslaget skal danne udgangspunkt for overvejelser om mere permanente begrænsninger end de nugældende regler for kapitalanbringelser? Er der hermed lagt op til en start på den kapitalmarkedsstyring eller -regulering, som socialdemokratiet tidligere har været inde på? Der er jo noget, der kunne tyde på det.

Dette lovforslag indeholder altså så mange uafklarede problemer og så mange spørgsmål, at vi må underkaste forslaget en særdeles grundig udvalgsbehandling.

Henning Andersen (KF):

Dette lovforslag er vi i det konservative folkeparti meget betænkelige ved og kritiske over for. Vel har forslaget kun gyldighed til udgangen af december 1979, men det siges jo klart i bemærkningerne til lovforslaget, at det er tanken, at det her foreslåede skal danne udgangspunkt for mere permanente begrænsninger i de nugældende regler for anbringelse af selskabernes midler. Sigtet med dette lovforslag kan da måske være rigtigt, men adressen er forkert. Langt de fleste midler, som loven omtaler, anvendes seriøst til byggefinansiering, ejerskifte og køb af fast ejendom helt og fuldt i overensstemmelse med aftalen med Nationalbanken. Det lovforslag, som her foreligger, vil ganske klart øge presset på det sorte pengemarked – eller man kunne næsten fristes til at sige med et lille smil: det røde pengemarked, for det kan det vel ende med at blive til, hvis lovforslaget bliver vedtaget.

Man griber ved dette lovforslag med hensyn til pensionskasserne ind i tusindvis af danske borgeres tillid til lovgivningen, borgere, som i mange år har afgivet en del af de-

res løn, 12–15 pct., til sikring af deres alderdom. Heri ligger både forbrugsbegrænsning og opsparing, altså noget godt og noget fornuftigt.

Jeg bemærkede i statsministerens tale i går, at der ikke skulle ske forringelse i pensionisternes forhold. Dette vil dette lovforslag bevirke, idet en begrænsning med hensyn til midlernes anbringelse vil give mindre afkast og dermed forringe pensionerne fremover.

På grund af låneloftet har mange pengeinstitutter nydt godt af de nuværende muligheder. Hvis dette lovforslag gennemføres, vil dette ikke være muligt. Lovindgrebet vil også ramme nybyggeriet og beskæftigelsen og give flere arbejdsløse, og det var jo den modsatte vej, vi skulle.

Selv om lovforslaget i første omgang er tidsbegrænset til den 31. december, vil det allerede nu ramme mange af vore håndværksvirksomheder, som altså må afvente, hvad der videre skal ske, såfremt lovforslaget vedtages.

I bemærkningerne til § 5 står, at bindende aftaler lavet senest den 4. november ikke er omfattet af aftalen, men hvorledes skal »bindende« fortolkes? Det må vi have nærmere afklaret i udvalgsarbejdet.

Personlig vil jeg også sætte et spørgsmålstegn ved, om man med hensyn til pensionskasserne og deres medlemmer ved dette lovforslag ikke indirekte griber ind i delvis kollektive aftaler. Det burde nok undersøges nærmere af industriministeren og naturligvis også i udvalget.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne bede regeringen overveje, om det ikke var mere fornuftigt at droppe dette lovforslag. Det konservative folkeparti vil ikke medvirke til at forringe opsparingen og til at forhindre muligheden for at anbringe midlerne bedst muligt til gavn for den enkelte og altså også her til gavn for beskæftigelsen i vort land.

Maisted (FP):

Her er i hvert fald et tilfælde, hvor det er en fordel at komme efter venstre og de konservative, for så behøver jeg ikke at gentage alt det, de har sagt.

Det er et forslag, hvor man prøver på at sælge varen under dække af, at det skulle

[Maisted]

være et forbrugsbegrænsende indgreb. Men det, det er, er et tiltag til socialistisk kapitalmarkedsstyring. Det er det, det drejer sig om, og det jo det, der står i bemærkningerne med ordene, at vi må forvente, det bliver permanente ordninger. Sandheden er selvfølgelig den, at banker og realkreditinstitutter er sure over de lånelofter, de har, og over, at forsikringssselskaber og pensionskasser kan låne penge ud, hvor de andre ikke kan. Så starter man med at lave endnu en restriktion, skønt man selvfølgelig skulle gå den anden vej og hæve disse udlånslofter.

Der er en række ting, som det også er blevet sagt af de tidligere talere, der skal afklares, f. eks. disse forhåndsftaler. Det er klart, at dette forslag er arbejdsløshedsfremmende. Man kan f. eks. forestille sig en virksomhed, der fremstiller sommerhuse, og som har lavet en forhåndsftale med forsikringssselskaber og pensionskasser om at få finansieret en vis del af sin produktion. Det kan de ikke få nu, og det vil sige, at disse virksomheder bliver sorteper i dette spil, som kun går ud på, at boligministeren meget gerne vil have fremmet sin tanke om socialistisk styring af kapitalmarkedet.

Det vil altså sige, at vi opnår, at en række danske virksomheder skal lægge deres aktivitet i mølpose og håbe på at overvintre og så se, hvad der sker efter 1. januar 1980, eventuelt helt lukke. Det er det eneste, man opnår med dette forslag. Det er et facadeforslag, og det har kun én eneste hensigt: en socialistisk styring af kapitalmarkedet.

Rahbæk Møller (SF):

Socialistisk folkeparti kan støtte det foreliggende forslag. Vi vil se på forslaget enkeltvis under udvalgsarbejdet, men umiddelbart har vi ingen kommentarer.

Derimod har vi en række kommentarer og ønsker til det forslag om permanente begrænsninger, som ifølge bemærkningene skal afløse det foreliggende lovforslag.

Der er tale om meget store midler, der henligger i pensionskasser og forsikringssselskaber. Ifølge undersøgelser foretaget af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd andrager den opsparede formue alene til pensionsformål 63 mia. kr., og beløbet vokser med over 20 pct. om året. Det er disse meget store og meget stærkt voksende formuedannelser, man

nu vil tvinge ud af pantebrevsmarkedet og dermed bl. a. over i aktiemarkedet.

I sig selv kan vi ikke have noget imod dette. Det er ikke nationaløkonomisk rimeligt, at så store midler fortrinsvis anvendes til passive investeringer, men ændringen vil rejse nogle problemer. For det første vil vi gerne sætte spørgsmålstegn ved det ønskelige i formuedannelser af denne størrelsesorden og med denne næsten kræftagtige vækst; både af hensyn til demokratiseringen af erhvervslivet og af sociale grunde bør væksten begrænses. Det gøres mest effektivt ved en beskatning af rentetilvæksten samt en begrænsning af muligheden for skattefri opsparing til pensionsformål.

Men uanset om denne begrænsning foretages eller ikke, er der tale om meget store formuedannelser, der i løbet af få år kan få en dominerende indflydelse i erhvervslivet. Det er ikke rimeligt, at denne magt tilfalder en snæver gruppe bestyrelsesmedlemmer i de pågældende pensionskasser og forsikringssselskaber. Både af alment demokratiske grunde og af hensyn til en forbedret kapitalstyring er det ønskeligt, at der indføres offentlig repræsentation i de pågældende pensionskassers og forsikringssselskabers bestyrelser.

Med disse bemærkninger vil jeg tilsige forslaget en positiv behandling.

Janne Normann (RV):

Også i det radikale venstre har vi tillid til, at dette forslag til begrænsning i forsikringssselskabers og pensionskassers anbringelse af midler kan have en gavnlig virkning på den del af forbruget, som skyldes optagelse af lån.

At forsikringssselskaber og pensionskasser kun må anbringe deres midler i obligationer i egne faste ejendomme, aktier og anparter, men ikke bruge dem til at låne ud imod pant i fast ejendom eller med sikkerhed i livsforsikringspolicer, må kunne virke noget forbrugsbegrænsende.

Men også til dette lovforslag må vi sige, at det væsentligste ikke er et eller andet 7 ugers forbud imod at købe pantebreve. Det vigtige er, at disse begrænsninger virkelig kommer til at danne udgangspunkt for langsigtede begrænsninger i reglerne for kapitalanbringelser i det hele taget.

[Janne Normann]

Men under denne forudsætning kan vi også gå positivt ind i udvalgsarbejdet vedrørende dette lovforslag.

Bollmann (CD):

Forslaget om begrænsning i forsikringssselskabers og pensionskassers anbringelse af midler og de to næste sager på dagsordenen er efter vores opfattelse et klart udtryk for, at socialdemokratiet nu over for LO skal dokumentere, at der kan regeres med skiftende flertal. Disse tre forslag er nemlig totalt overflødige i den nuværende situation og hjælper ikke noget som helst på de økonomiske problemer. De er formentlig kun fremsat for at drille firkloverpartierne, og for at SF og resten af venstrefløjen kan få lejlighed til at hjælpe regeringen med noget af stopbuketten.

Det foreliggende lovforslag vil først og fremmest sætte stop for slutfinansieringen af nybyggeri. Der står ikke noget som helst om, at de almindelige kreditmuligheder samtidig bliver udvidet, og derfor er der mange, der vil komme i en meget alvorlig økonomisk klemme. Der vil opstå mange problemer, hvis dette lovforslag gennemføres, og jeg har flere spørgsmål til ministeren i denne anledning.

Der har tidligere været sagt noget om bemærkningerne til § 5, hvor der står, at dispositioner, der er indgået bindende aftale om senest 4. november, ikke er omfattet af loven. Det ville være rart at vide, hvad det er for nogle dispositioner. Betyder det f. eks., at de forsikringsaftaler i de almindelige policetekster, hvoraf der er indgået, jeg ved ikke hvor mange om, at der kan ydes lån, er undtaget? Sådan mener jeg § 5 må kunne forstås, men hvis det er tilfældet, har den del af lovforslaget jo ikke megen betydning.

Jeg vil også spørge, om forsikringssselskaberne ikke må yde lån til erhvervsbyggeri på den slags policer. I mange tilfælde drejer det sig om oprettelse af nye arbejdspladser, og det virker underligt, at sådan noget skal standses i forbindelse med denne lovgivning.

Jeg vil gerne vende tilbage til policelåne. Jeg går ud fra, at regeringen er klar over virkningen, hvis der sker et stop. I stedet for at låne på policen vil folk fremover genkøbe forsikringen, hvis der skal bruges penge, og da genkøbsværdien altid er større end låne-

værdien, vil der gå flere penge ud i forbrug i stedet for færre, samtidig med at opsparingen formindskes.

Det kan ikke være sådanne foranstaltninger, der skal redde landets økonomi i dag. Det hele virker efter CDs opfattelse utrolig uigennemtænkt, og vi har meget svært ved at se nogen logisk sammenhæng mellem dette forslag og forslagene om pris- og lønstop, som vi jo har udtalt en vis sympati for.

Jeg skal slutte med at sige, at vi også finder bestemmelsen om tilbagevirkende kraft urimelig, og at vi i det hele taget nærer dyb betænkelighed ved lovforslaget.

Waldorff (VS):

VS har ikke noget imod, at man forsøger at bremse de forbrugslån, som forsikringssselskaber og pensionskasser giver, tværtimod er mekanismen bag de forbrugslån, der er tale om i dette lovforslag, den samme som ved en lang stribe af asociale ordninger. Det, der sker med disse ordninger, er, at man ved at optage lån i sin pensionskasse eller belåne en livsforsikring for det første får et fradrag, når man indbetaler på pensionen eller forsikringen, dernæst på sin konto får en skattefri rentetilskrivning og endelig får fuld fradragret for renterne, når man tegner et lån på den samme pensionsordning eller forsikringsordning. Det bliver alt sammen betalt af de skatteydere, som ikke har råd til at benytte sig af de samme fiduser, og derfor kan vi selvfølgelig godt stemme for lovforslaget.

Men det er måske alligevel lidt pudsigt på nogle måder: f. eks. er det jo begrundet i, at man ønsker at bremse de rene forbrugslån, og derfor kan det da siges, at hvis man ellers havde tillid til, at lovforslaget om stop for tinglysning af forbrugslån virkede, var en væsentlig del af begrundelsen for dette forslag jo faldet væk, for så ville det give sig selv, at man ikke kunne få forbrugslån ved at få pant i fast ejendom f. eks. Tilbage ville så være, at man med dette lovforslag kunne komme lån på livsforsikringer og forskellige kautionistlån o. lign. til livs, og det ville også være godt nok, men det er jo forsvindende, hvad det vil betyde i 7 uger, for der er jo ikke en ærlig livsforsikrings spekulant, som ikke har økonomi til at vente til efter den 1. januar med at belåne sin livsforsikring. Det samme gælder dem, der har en pensionsord-

[Waldorff]

ning i Juristernes & Økonomernes Pensionskasse: der er vel ikke nogen af dem, som vil være bekendt at føle sig fattig over at skulle vente til efter 1. januar 1980 med at belåne sin pension, så det er faktisk til grin.

Det, der er brug for – og det kan man muligvis også finde nogle antydninger af, når det siges, at man også efter 1. januar vil se på disse ting – er, at der gribes virkelig fundamentalt ind over for de skattefrie institutioner, der her er tale om. Det må være fuldstændig indlysende, at den måde, man skulle komme disse forbrugslån til livs på, er ved at ophæve disse institutioners skattefrihed. Det er bl. a. det, som Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har slået meget på i den pjece, de har lavet om pensionsordningerne. Den virkelig fundamentale årsag til, at folk kan lave alle den slags fupnumre, er, at man har nogle store institutioner, som kan ophobe formuer, de dårligt nok ved hvordan de skal få anbragt til en rente på under 18 pct. Derfor er det det, man skal gøre noget ved.

Steffensen (KrF):

Kristeligt folkeparti er tilhænger af, at vi bevarer vores realkreditsystem, og så må man også forsøge at forhindre visse selskaber og pensionskasser i at gå ind på området. Vi er godt klar over, at hensigten med hele dette lovkompleks er en forbrugsbegrænsning. Vi er noget betænkelige ved dette lovforslag, det skal ingen hemmelighed være, for om lovforslaget vil medføre det, som er hensigten med det, altså forhindre andre i at gå ind på markedet, er vi ikke alt for sikre på, og derfor mener vi, det er nødvendigt med et grundigt og virkelig solidt udvalgsarbejde for at få de mange uafklarede spørgsmål klarlagt.

Til det tilsiger vi vor medvirken; vi vil gerne være med til at opklare de mange problemer, som ligger gemt i teksten.

Alfred Hansen (DR):

Det er ikke just de vises sten, regeringen har fundet og givet udtryk for med dette lovforslag. Jeg vil gerne indledningsvis sige noget om den forrydne pengepolitik, som er en af årsagerne til, at pensionskasserne i det hele taget låner penge ud.

Det er jo sådan, at den politik, man har ført de seneste år, ikke just har animeret befolkningen til at spare op, men derimod be-

lønnet dem, der har gældsat sig. Hvis man sætter 100 kr. i banken, kan man være heldig at få 12 kr. i renter. Deraf tager skattevæsenet de 7, og så er der 5 kr. tilbage. Men da inflationen er ca. 12 pct. på årsbasis, har det altså kostet 7 kr. at spare 100 kr. op. Så kan man selvfølgelig være glad for, at man ikke har sparet 1.000 kr. op, for så var det, man havde mistet, ikke 7, men 70 kr. Derfor skal man naturligvis ikke i dag, med den politik der er ført, sætte penge i banken og spare op, selv om de fleste af os vel nok har fået en opdragelse, som gik ud på, at man skal spare op til senere køb. Nej, man skal straks begive sig hen i pengeinstitutter eller, hvis ikke man kan få dér, ud på det grå pengemarked for at låne, så man kan trække renterne fra på sin indtægt og slippe lidt billigere i skat.

Der er altså kommet et enormt tryk på lånemarkedet, og det forsøger man så gennem diverse restriktioner at forkvakle endnu mere. Man har skabt, dels kunstigt og dels bevidst, en helt uacceptabelt høj rente, som er en enorm omkostningsbyrde for ganske almindelige mennesker og i særlig grad for erhvervslivet. Statsministerens redegørelse indeholder overhovedet ikke noget om, hvad regeringen vil gøre ved den høje rente. Man har heller ikke talt om, hvad man vil gøre ved låneloftet, om man er til sinds at hæve låneloftet, fjerne det. For det er vel sådan set den egentlige årsag til, at folk søger ud på et andet lånemarked. Når de ikke kan få de penge, de ønsker, i de organiserede pengeinstitutter, tvinges de enten til at låne i forsikringssselskaber og pensionskasser eller det, der er endnu værre: det grå pengemarked. For penge skal lånes, og penge skal bruges.

Jeg vil derfor spørge regeringen, om den er indstillet på f. eks. fra 1. januar 1980, når dette lovforslag udløber – efter de bemærkninger, der er faldet, går jeg ud fra, man ikke vil fortsætte med det – som et modtræk at hæve låneloftet. Det synes jeg ville være et konstruktivt udspil til den debat, vi skal have i udvalget.

Jeg vil til slut gerne lige gøre opmærksom på, at man jo ikke redder Danmarks økonomi gennem en vedtagelse af dette forslag. Det er forholdsvis få penge, der lånes ud på dette marked, set i forhold til hele lånemarkedet. I 1969 udgjorde de lån, der her er tale om, 3 pct. af den samlede kreditgivning, og i

[Alfred Hansen]

1978 udgjorde disse lån 2,2 pct. af den samlede kreditgivning. Det er altså kun et lille plaster på såret, hvis det overhovedet kan være et plaster på de skavanker, som vores pengepolitik lider af.

Jeg vil med interesse følge udvalgets og navnlig regeringens holdning til eventuelt at ændre på noget i lovforslaget, og hvad man vil stille i udsigt der skal gøres fra januar, for umiddelbart er dette lovforslag ikke retsforbundets livret.

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg ser meget gerne et større flertal for denne lovgivning, end betragtningerne umiddelbart lagde op til, og derfor håber jeg da, at udvalgsarbejdet kan afklare en række problemer, så også nogle af de tvivlrådige partier bringes med i vedtagelsen.

Jeg skal bekræfte over for hr. Fogh Rasmussen, at denne lovgivning skal ses i nøje sammenhæng med lovgivningen om tinglysningsstoppet, og jeg skal også bekræfte – men det tror jeg boligministeren vil gøre mere ud af, når man senere behandler tinglysningsstoplovsforslaget – at det er hensigten at supplere en sådan lovgivning med en efterfølgende lempelse af adgangen til realkreditbelåning.

Til hr. Henning Andersen skal jeg sige, at der i udtrykket »at denne lovgivning skal danne udgangspunkt for det videre forløb« i virkeligheden ligger det samme, som vi sagde om prislovgivningen, nemlig at vi skal benytte den kommende tid til at skabe en bedre lovgivning. Det vil vi også gøre på dette område, for der skal efter vores opfattelse ske ændringer i denne lovgivning, og vi vil benytte denne periode til at lægge op til en sådan forbedret lovgivning også på det område, der her er til behandling.

Over for hr. Bollmann skal jeg bekræfte, at policelån er omfattet af lovgivningen, sådan som lovforslaget er affattet, og at altså undtagelsesbestemmelsen i § 5 ikke omfatter policelån. Jeg er helt indforstået med, at vi under udvalgsarbejdet nærmere skal redegøre for indholdet af denne beskrivelse af, hvad der er aftalt med bindende virkning.

Men som sagt håber også jeg på et positivt udvalgsarbejde, hvor vi kan fjerne så mange misforståelser, at flertallet bliver væsentlig

større, end det tegnede sig under denne første behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

37) Første behandling af:

Forslag til lov om midlertidig begrænsning i adgangen til tinglysning af visse pantebreve i fast ejendom.

(Lovforslag nr. L 5. Fremsat 6/11 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Preben Steen Nielsen (S):

Dette lovforslag repræsenterer ikke den endelige løsning, hvad jo kan forstås alene af forslagens titel. Men forslaget repræsenterer det første skridt i den rigtige retning for at sikre to ting, dels at få begrænset mulighederne for at bruge inflationsstigningerne på fast ejendom til at skabe sig et øget privatforbrug, dels at lægge en dæmper på det pantebrevsmarked, som i de seneste år har udviklet sig eksplosivt, ikke mindst omkring pensionskasserne og forsikringselskaberne, og på bekostning af det mere organiserede kapitalmarked. Der er altså ikke tale om, at man med dette lovforslag griber ind over for den almindelige mand i det almindelige hus i den almindelige ejerskiftesituation.

Nødvendigheden af dette indgreb og nødvendigheden af en mere langsigtet reform er jo unægtelig blevet mere udtalt, når der som nu sættes ind over for stigningerne i næsten alle andre former for indkomster. Man kan ikke – i hvert fald ikke med troværdigheden i